

La conquesta romana a la Catalunya interior: l'exemple de Puig Castellar (Biosca)

Principal Investigator(s):: Esther Rodrigo (ICAC-UAB), Cèsar Carreras (UAB) i Joaquim Pera (UAB)

Participating Researcher(s): Josep Guitart (UAB-ICAC), Núria Romaní (UAB-ICAC), Núria Padrós (UAB) i Josep Ros (Museu de Guissona Eduard Camps)

Dates: 01/07/2012 - 31/12/2020

El Grup de Recerca d'Arqueologia Clàssica de la UAB, en col·laboració amb el Patronat d'Arqueologia de Guissona i amb l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica, està treballant des de fa 25 anys en l'arqueologia de la ciutat romana de Iesso; aquest treball ininterromput i continuat ha permès disposar d'una àmplia visió històrica entorn a l'evolució d'aquest important nucli urbà des dels seus orígens a finals de segle II aC. Aquesta seqüència de més de 900 anys d'ocupació en el mateix solar ha generat una gran complexitat estratigràfica i seqüencial que ja comencem a tenir perfilada en els seus trets més destacables. El coneixement del urbanisme antic i la seva evolució és potser la faceta millor coneguda fins el moment. L'excavació d'elements tan singulars i definitoris com la muralla, el *cardo maximus*, un *cardo minor*, unes termes públiques i una *insula* de cases, constitueixen les fites més importants de la recerca arqueològica fins ara assolides per aquest equip pel que fa al coneixement de la ciutat.

Ara que el projecte de la ciutat romana de Iesso està ben encarrilat, amb un projecte de recerca arqueològic sòlid i programat a llarg termini, s'ha cregut necessari dedicar una part de l'esforç en marcar un nou objectiu d'estudi que s'orienta a cobrir una part del coneixement històric del territori immediat a la ciutat romana, sobretot el referit a l'estadi anterior a la fundació de la ciutat, intentant superar el desconeixement actual d'un període que, hores d'ara, ens resulta fonamental de conèixer per interpretar correctament els primers estadis habitacionals de la ciutat romana. La manca d'uns estudi específics previs

sobre els jaciments d'aquesta zona fa que no disposem de massa informació pel que fa a l'articulació de la presència romana en aquesta zona de la Catalunya central i quina va ser la relació de la ciutat d'Iesso amb el territori pròxim.

Ateses les seves característiques, el jaciment de Puig Castellar (també conegut com Guixera de Talteüll), situat a 6 km d'Iesso (Guissona) es presenta com un interessant punt d'inici per a aquest estudi. A més, no s'ha estudiat mai fins ara ni s'hi havia practicat cap intervenció arqueològica.

L'objectiu d'aquest projecte és intentar interpretar correctament el seu emplaçament estratègic; poder definir la seva adscripció cultural; acotar la seva forquilla cronològica; poder definir les importants restes constructives que mostra; establir la seva relació amb la ciutat romana de Iesso, etc. La nostra recerca vol incidir en aquests objectius de forma prioritària. Creiem que ha arribat l'hora de dimensionar la importància que va tenir aquest establiment en el procés de control del territori orquestrat pels romans en la fase prèvia a la fundació de ciutats.

Tanmateix val la pena destacar que alguns membres del nostre equip estan treballant en els darrers anys en el projecte de Can Tacó (Montmeló-Montornès), liderat per l'ICAC, aquest projecte d'arqueologia que plantegem per Puig Castellar està mostrant, d'una manera molt clara, aquesta fase prèvia de fundació de ciutats per part dels romans a la zona de la Catalunya central fins ara pràcticament desconeguda, que correspondria als primers intents d'organització del territori per part de l'administració romana al llarg del segle II aC.